

Ἴσπανίαις, ὁ ζωγράφος τῶν ταυρομαχιῶν, τοῦ λαοῦ, τῶν λαθρεμπόρων, τῶν ἐρινύων, τῶν ληστῶν τοῦ περὶ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνος, τῆς παλαιᾶς ἐκείνης ἰσπανικῆς κοινωνίας ἡ ὁποία διελύθη πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του· ἀγέρωχος Ἀραγώνιος, χρυακτῆρος σιδηροῦ, μανιώδης διὰ τὰς ταυρομαχίας, τόσον ὥστε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του διατρίβων ἐν Βορδῶ, ἔτρεγεν ἀπαξ τῆς ἑβδομάδος εἰς Μαδρίτην μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἴδῃ τὸ θέαμα ἐκεῖνο, καὶ ἐπανήρχετο ὡς βέλος χωρὶς κἄν νὰ χαιρετίσῃ τοὺς φίλους του· μεγαλοφυῆς ἰσχυρὰ, δηκτικὴ, δεσποτικὴ, κεραυνοδόλος, ἡ ἥτις ἐν τῇ θερμότητι τῶν βιαίων ἐμπνεύσεων τῆς ἐκάλυπτεν εἰς ὀλίγας στιγμὰς μὲ μορφὰς ἕνα τοῦτον ἢ ἕνα πίνακα καὶ ἔδιδεν εἰς αὐτοὺς πᾶν τὸ δυνάμενον νὰ προξενήσῃ ἐντύπωσιν μὲ ὃ, τι εὗρισκε προχειρότερον, σπόγγους, σάρωθρα, ραβδούς· ἡτις χαράττουσα τὰς γραμμὰς μισητοῦ τινὸς προσώπου, ὕβριζεν αὐτό· ἡτις ἔγραφε μίαν εἰκόνα, ὡς θὰ ἠγωνίζετο ἐν μάχῃ σχεδιαστὴς τολμηρότατος, χρωματιστὴς πρωτότυπος καὶ νευρώδης, δημιουργὸς εἰδους τινὸς ζωγραφικῆς ἀμιμήτου, σκιῶν φοβερῶν, φωτὸς μυστηριώδους, ὅψεων παραδόξων καὶ ὁμῶς ἀληθῶν· μέγας διδάσκαλος ἐν τῇ ἐκφράσει ὅλων τῶν φοβερῶν αἰσθημάτων, τῆς ὀργῆς, τοῦ μίσους, τῆς ἀπελπισίας, τῆς αἰμοχαροῦς μανίας· ζωγράφος ἀθλητῆς, μαχητῆς, ἀκαταβλήτος· φυσιολάτρης ὡς ὁ Οὐελάσκουεθ, φανταστικὸς ὡς ὁ Χόγαρτ, νευρώδης ὡς ὁ Ρέμπραντ, τελευταῖα αἱματόχρους λαμπηδῶν τῆς ἰσπανικῆς μεγαλοφυΐας.

Μερικαὶ εἰκόνες αὐτοῦ εὗρίσκονται ἐν τῷ Μουσείῳ τῆς Μαδρίτης, μεταξὺ τῶν ὁποίων μία μεγίστη, περιστῆς ὁλόκληρον τὴν οἰκογένειαν Καρόλου τοῦ Δ', αἱ δύο ὁμῶς εἰκόνες εἰς τὰς ὁποίας μετέδωκεν ὅλην τὴν ψυχὴν του, εἶνε οἱ Γάλλοι στρατιῶται, οἱ τουφεκίζοντες τοὺς Ἴσπανοὺς τὴν 2 Μαΐου, καὶ μία πάλιν πολιτῶν τῆς Μαδρίτης πρὸς τοὺς μαμελοῦκους Ναπολέοντος τοῦ Α' εἰς φυσικὸν μέγεθος. Εἶνε δύο εἰκόνες προξενούσαι φρίκην. Εἶνε ἀδύνατον νὰ φαντασθῇ τις τρομερώτερον πρᾶγμα, ἀδύνατον νὰ δώσῃ εἰς τὴν ἰσχύϊν βδελυκτοτέραν μορφήν, εἰς τὴν ἀπελπισίαν φρικτοτέραν ὅψιν, εἰς τὴν μανίαν τῆς πάλης, ἀγριωτέραν ἐκφρασίαν.

Ἐν τῇ πρώτῃ, οὐρανὸς ζωφώδης, τὸ φῶς φανοῦ τινός, λίμνη αἵματος, σωρὸς πτωμάτων, πληθὺς καταδίκων εἰς θάνατον, σείρᾳ Γάλλων στρατιωτῶν ἐτοίμων νὰ πυροβολήσωσιν. Ἐν τῇ ἄλλῃ ἵπποι φονευμένοι, ἵππεις ἐκτάδην κείμενοι, μαχχιρωμένοι, ποδοπτημένοι, κατεσπαράγμενοι. Τί πρόσωπα! Τί στάσεις! νομίζει τις ὅτι ἀκούει τὰς κραυγὰς καὶ ὅτι βλέπει τὸ σῆμα νὰ τρέχῃ. Ἡ ἀληθὴς σκηνὴ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ προξενήσῃ περισσοτέρην φρίκην.

Ὁ Γκόγια πρέπει νὰ ἐζωγράφησεν τὰς εἰκόνας ἐκείνας μὲ μάτια γουρλωμένα, μὲ ἀφροὺς εἰς τὸ στόμα, μὲ μανίαν δαιμονισμένου. Εἶνε τὸ τελευταῖον σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον δύναται νὰ φθάσῃ ἡ ζωγραφικὴ προτοῦ νὰ λάβῃ πραγματικὴν ὑπαρξιν. Πέραν τοῦ σημείου τούτου ρίπτεται μακρὰν ὁ χρωστὴρ καὶ ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἐγχειριδίου. Διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τις τί φρικωδέστερον τῶν εἰκόνων ἐκείνων πρέπει νὰ φονεύσῃ. Μετὰ τὰ χρώματα ἐκεῖνα, ὑπάρχει τὸ αἶμα.

Τοῦ Ριβέρα, τὸν ὁποῖον ἡμεῖς γνωρίζομεν ὑπὸ τὸ ὄνομα Σπανιολέττο, ὑπάρχουν τόσαι εἰκόνες, ὅσαι θὰ ἤρουν νὰ ἀποτελέσωσιν ἐν Μουσείῳ τὸ πλεῖστον μέρος εἶνε εἰκόνες Ἀγίων εἰς φυσικὸν μέγεθος ἐν Μαγνύριον τοῦ Ἀγίου Βαρθολομαίου μετὰ πλειόνων προσώπων καὶ εἰς κολοσσιατὸς Προμηθεὺς ἀλυσίδετος ἐπὶ βράχου.

Ἄλλαι εἰκόνες αὐτοῦ εὗρίσκονται ἐν ἄλλοις Μουσείοις, ἐν τῷ Ἐσκουριαλίῳ, ἐν τοῖς ναοῖς, καθόσον ὑπῆρχε καλλιτέχνης γονιμώτατος καὶ ἐργατικώτατος, ὡς πάντες σχεδὸν οἱ Ἴσπανοὶ καλλιτέχνη.

[Ἐπεται συνέχεια].

Π. Α. ΒΑΛΒΗΣ

ΜΗΤΣΟΥ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

Ἡ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΤΟ ΒΡΑΔΥ

Τὸ ὠρολόγιον τῆς τραπεζαρίας ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κυρίου Στρατῆ Μπακαλοπούλου — ἐκ τοῦ ὀνόματος τοῦ ὁποίου ἐμφαίνεται ἀρκετὰ εὐκρινῶς καὶ τὸ ἐπαγγέλματός του — δεικνύει περασμένην τὴν δεκάτην τῆς νυκτός. Ὁ ἐκ τοῦ ὀρόφου κρεμάμενος λαμπτήρ φωτίζει πλουσίως τὴν ἐστρωμένην τράπεζαν, ἐν ᾗ ἀπαστράπτει ἡ πρὸς τὴν ἀμεμπτον καθαριότητα ροπὴ τῆς κυρίας Μπακαλοπούλου, καὶ ἡ λίαν ἐνοχλητικὴ καλαισθησία διὰ τὸν ὀγκώδη καὶ εὐτραφῆ πατέρα τῶν τεσσάρων τοῦ θυγατέρων. Οἱ Μπακαλόπουλοι υἱοὶ ἀφίχθησαν ἅπαντες πρὸ πολλοῦ. Ὁ Διομήδης, ὁ ἀνθυπολοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ, ἀκούεται κυτυπὼν τὴν σπάθην του ἀνυπομόνως ἐπὶ τοῦ πατώματος τῆς παρακειμένης αἰθούσης, ἐκ τῶν παραθύρων τῆς ὁποίας εἰσερχόμεναι ὀλίγαι φωτειναὶ ἐκτίνες τῆς σελήνης, ἀνανακλῶνται φαντασμογορικῶς ἐπὶ τῶν κατόπτρων καὶ τῶν ἄλλων σκευῶν τοῦ θλαῖμου. Ὁ Ἡρακλῆς, δικηγόρος δικαιολογῶν ἀρκετὰ διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ τὸ βαπτιστικόν του ὄνομα, κύπτει ἐκεῖ πρὸς τῆς τραπεζῆς συχνότατα ἐκβᾶλλον στεναγμούς μὲ βυθὺν πόνον ἀνυπομονησίας, κ' αὐτός, ἡ ρίπτων βλέμματα πρὸς τοῦ ἐπὶ τινος πινακίου, ἀνοικτοῦ Ἀστικοῦ δικαίου του. Ὁ Στεφανῆς, ὁ ἐμποροῦπάλληλος, ὁ λεπτοφυῆς αὐτὸς καρπὸς τῶν τελευταίων ἐρωτοτροπιῶν τῆς χαριτωμένης μητρὸς Μάνθας, εὐωδιῶν ὅλος ὑπὸ τὴν πολυχρωμον περιβολὴν του, ξεκρεμαζὸς τὸρα ἐκ τοῦ τοίχου διὰ δεκάτην τοῦλάχιστον φοράν τὴν κιθάραν του, ξεχορδίζων καὶ χορδίζων αὐτὴν ἐπανειλημένως, καὶ τῆς ὁποίας οἱ ἀσυνάρτητοι καὶ πράχορδοι παλμοὶ κάμνουσι τὸν δικηγόρον ἀδελφόν του νὰ ἀπομάξῃ τὸν ἰδρωτὰ τοῦ μετώπου του μίαν ἀκόμη φοράν διὰ τῆς παροψίδος τοῦ πινακίου του, ὑποτονορίζων συγχρόνως, μετὰ τῶν σαρκωδῶν χειλέων του:

— Καμμιά ἄλλη πατινάδα θὰ μὰς ξεφουρνίσῃς, φαίνεται, ἀπόψε κύρ Στεφανῆ!

Ἡ ἀγαθὴ σύνευνος τοῦ κύρ Στρατῆ ἐξηπλωμένη ἐπὶ τινος καναπέ, κατέχουσα ὁλόκληρον τὸν χώρον αὐτοῦ διὰ τοῦ λίαν στρογγύλου καὶ λίαν πεπλατυσμένου κορμοῦ της, μὲ τὸ λευκὸν μανδήλιον εἰς τὴν τετράγωνον κεφαλὴν της καὶ μὲ τοὺς μικροὺς ὀφθαλμούς της ἡμικλειστοὺς εἰς ἡδύπαθῃ νάρκην, ἐκτείνουσα ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ κόλπου της, ξουμένη ἡχηρῶς διὰ τῶν γαμψῶν δυνάμεων της, διαστελλούσα συγχρόνως τοὺς ὀφθαλμούς πέριξ κατὰ διαλείμματα καὶ ψιθυρίζουσα μέσφ ἰσχυροῦ χασμήματος, πρὸς τὰ τέκνα της:

— Δὲν ἦρθ' ὁ πατέρας σας ἀκόμα, παιδιά;

— Ἀμ' ποῦ νῆρθ', ἀπαντᾷ μὲ φωνὴν κἄπως ὀργίλην ὁ δικηγόρος, Σαββάτο βράδυ, βλέπετε, καὶ θᾶχῃ πέρασι ἡ σαρδέλλα...

Εἰς τὴν οὐχὶ πολὺ ποιητικὴν ταύτην ἔκφρασιν τοῦ ἀδελφοῦ της ἡ δεσποινὴ Σοφία Μπακαλοπούλου, σοβαρὰ γεροντοκόρη, κατοπτριζομένη κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι καθρέπτου μὲ πολλὴν μελαγχολικὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου, ἀποστρέφει ζωηρῶς τὴν κεφαλὴν μετὰ δυσμόρφου μορφασμοῦ, ἐνῶ ἡ παρακαθημένη ἀδελφὴ της, ἡ δεσποινὴ Εὐθαλία Μπακα. κ. τ. λ. καὶ ... ὁμηλὲς της δυστυχῶς συμπτύσσει πυρετωδῶς τὴν λευκὴν ποδιάν της ἐπὶ τῶν γονάτων της. Ἐκ τῆς ἀνοικτῆς ἐξωστοθύρας ἀντηχοῦσι συγκεχυμένοι καὶ βομβοῦσαι αἱ φλυαρίαι καὶ αἱ ... ἐρωτικαὶ ἐξομολογήσεις πρὸς ἀλλήλας τοῦ εὐθαλοῦς ζεύγους τῆς οἰκογενείας τῆς μικροκαμωμένης δεσποινίδος

Μαριγῶς, καὶ τῆς εὐτραפוῦς δεσποινίδος Ἑλένης, μέσῳ τοῦ λίαν συχνοῦ καὶ λίαν προκλητικοῦ κτυπήματος τοῦ τακουρίου των ἐπὶ τοῦ μαρμαροῦ τοῦ ἐξώστου.

Ἐκ τῆς πρὸς τὸ μαγειρεῖν θύρας προκύπτει ἀθορύβως ἐκ διαλειμμάτων ἡ εὐειδὴς κεφαλὴ τῆς Κατερίνας, τῆς παχουλῆς ὑπηρετρίας τῆς οἰκογενείας, ρίπτουσα ἐταστικά καὶ λοξὰ βλέμματα γύρω, καὶ ἐξαφανίζεται ἐκ νέου ἀθορύβως πάντοτε πρὸς τὸ σκοτεινὸν μαγειρεῖον, ἔνθα κάθε ἄλλο τὴν ἐλκύει παρὰ ἡ κοχλάζουσα χύτρα τοῦ ἐσπερινοῦ ἐδέσματος...

Τέλος ἐπὶ τῶν βάθρων τῆς κλίμακος ἀντηχοῦσι τὰ βχ-ρέα βήματα τοῦ ἀναμενομένου οἰκογενειάρχου, διακοπτό-μενα ἐρρυθμῶς ὑπὸ ἰσχυρῶν συχνῶν παταγῶν. Εἰς τὸν θό-ρυβον τῶν βημάτων ἐκείνων ἡ οἰκογένεια ὅλη ἀνατινάσ-σεται τῆς θέσεώς της, κ' ἔνα ἀνακουφιστικὸν παρατεταμέ-νον «Οὐφ!» ἀντηγεῖ ἐκ τῶν χειλέων ὅλων. Ὁ ἀνθυπολο-χαγὸς ἀποζώννυται τῆς σπᾶθῆς του, ὁ δικηγόρος κλείει τὸ Ἀστικὸν του δίκαιον, αἱ ἀδελφαὶ γεροντοκόρσι ἐγεί-ρονται ραθυμῶς καὶ μετὰ νευρικῶν κινήσεων ἐκ τῶν καθι-σμάτων των, ἡ ὑπνώτουσα μήτηρ ἐγείρεται ὀρμητικῶς ἐκ τοῦ καναπέ της, με κίνδυνον ν' ἀνατρέψῃ τὴν παρακει-μένην τράπεζαν, τὸ ἐρωτότροπον ζεῦγος εἰσέρχεται εἰς τὸν θάλαμον ἡμιψιθυρίζον ἀκόμη λέξεις τινὰς κορακιστικὰς ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ των διαλέξει, τῶν ὁποίων τὴν ἔνοιαν μάτην ζητοῦσι διὰ νευμάτων αἱ ἀδελφαὶ των, ἡ παχουλὴ Κα-τερίνα προκύπτει κ' αὐτὴ δειλῶς εἰς τὴν θύραν, ἀφοῦ προη-γουμένως ἐφρόντισε νὰ κυβερνήσῃ ἀσφαλῶς εἰς τινὰ γω-νίαν τὸ ἀντικείμενον τῶν ἀσχολιῶν της, δεκανέα τινα τοῦ πυροβολικοῦ. Κ' ἐν μέσῳ τοῦ συγκεχυμένου ἐκείνου θορύ-βου τῶν καθεκλῶν καὶ τῶν βημάτων, ἀντηγεῖ βραχνὴ ἡ φωνὴ τοῦ νεήλудος πατωπῶλου συνέχοντος διὰ τῆς χει-ρὸς ζεύγη τινὰ σαρδέλλων, τυλιγμένων ἐντὸς πρασίνων φύλλων κλήματος, προερχομένων ἐκ τῆς ἀναδενδράδος τῆς αὐλῆς τῆς οἰκίας, διὰ τὴν συχνὴν τῆς ὁποίας γύμνωσιν πολλάκις ὤψωσε φωνὴν διαμαρτυρήσεως ἡ κυρία Στρατῆ.

— Καλὴ σπέρα σας!...

Εἰς τὸν χαιρετισμὸν τοῦ πατρὸς ἀπαντῶσιν ὅλοι μὲ φωνῇ. Ἡ κυρία Στρατῆ ὑποδέχεται κ' αὐτὴ τὸν σύζυγόν της με τὴν συνέχειαν τῶν χασμημάτων της, καὶ με τὰς συνήθεις μεψιμοιρίας της:

— Τί ἔγινες, καὶ μένε κ' ἐσὺ τόση ὥρα!...

— Τί ἔγινε; ἀπαντᾷ ἐκεῖνος τείνων τὰς σαρδέλλας πρὸς τὴν Κατερίναν, ἢ! ἔκλεισα 'ς τὰς δέκα... ὕστερα τὰ συνηθισμένα, κύρ Στρατῆ, πᾶμε νὰ πάρουμε ἀπόνια ὁ κου-μπάρος ὁ Κολούρης, ἀπ' ἐδῶ, τὸ πίνουμε κ' αὐτὸ ὁ συμπέ-θερος ὁ Γιωργῆς ἀπ' ἐκεῖ... νὰ τί ἔγινε! τὰ συνηθισμένα.

Καὶ γελᾷ τὸν συνήθη βραχνόν του γέλωτα ἐκδυόμενος συγχρόνως.

— Ἀμ! τί καλὸ σοῦ κάνουν, καὶ μένε καὶ σύ! κάθε βράδυ... τὸν διακόπτει ἡ σύζυγος, με φωνὴν ἐνέχουσαν πολὺ συζυγικὸν ἑνδιαφέρον, ἀναφωνοῦσα συγχρόνως πρὸς τὰς θυγατέρας της:

— Ἐ! τί κάθεστε, κορίτσια! τὰς παντούφλες, τὸ νυ-κτικὸ τοῦ πατέρα σας.

Καὶ κινεῖται δυσθύνως αἱ θυγατέρες πρὸς τὴν θύραν, ἐμφανιζόμεναι μετ' ὀλίγον, ἄλλη μὲν φέρουσα ζεῦγος οἰκτρῶς ἐφθαρμένων ἐμβάδων, ἄλλη δὲ μακροῦ, εὐρύχωρον, ὑπόπτου λευκότητος, νυκτικὸν καὶ ἄλλη τὸν κωνοειδῆ νυ-κτερινὸν σκουφόν του.

* *

Ὁ πατὴρ δὲν ἀργεῖ νὰ μεταμριεσθῇ εἰς κωμικὸν παλιά-τσον καὶ καθεζόμενος παρὰ τὸ πλεῦρόν της συζύγου του, ἀναφωνεῖ βραχνῶς πάντοτε:

— Ἀἴτε μωρὴ Κατερίνα! τὸ φαγί, κ' ἐκάμανε 'ς τὰ μάτια αὐτὸς ὁ κόσμος.

Καὶ ρίπτει τρυφερὸν γύρω βλέμμα, πρὸς τὴν σωρείαν τῶν τέκνων του ὁ εὐτυχὴς πατὴρ, βλέμμα τὸ ὁποῖον δὲν

θὰ ἔρριπé ποτε ὁ εὐλογηθεὶς Ἀβραὰμ ἐν μέσῳ τῆς πληθύ-ος τοῦ σπέρματός του, τοῦ ὧ; ἡ ἀμμος τῆς γῆς καὶ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ αὐξηθέντος, ὑπομειδιῶν ὑπὸ τὰ πλα-τέα χεῖλη του, καὶ τριβῶν ἐξ ὑπερβολικῆς ἰσως εὐτυχίας τὰς ὀζώδεις χεῖρας του, ὥσν νὰ ἠνωτίσθῃ καὶ αὐτὸς τοῦ; λόγους τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ ἀρχέγονον ἐκεῖνο ζῶον, ὅπερ ἀπεκάλεσαν ἄνθρωπον: αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε καὶ πολλαπλασιάζεσθε ἐπὶ τῆς γῆς...

Κ' ἐπειδὴ ἡ Κατερίνα βραχνώνει νὰ φανῇ εἰς τὴν θύραν, ἐπαναλαμβάνει τὸρα βραχνότερα ὁ εὐτυχὴς πατὴρ:

— Ἀἴτε, μωρὴ Κατερίνα, τὸ φαγί κ' ἐκάμανε 'ς τὰ μάτια αὐτὸς ὁ κόσμος...

Κ' ἡ Κατερίνα ἐμφανίζεται τέλος μετὰ δυσθυμίας βχ-δίζουσα με τὴν προτεταμένην διὰ τῶν χειρῶν σκουτέλλαν, ἀποθέτουσα τὸ ἐδεσμά ἐν τῷ μέσῳ τῆς τραπέζης. Ὅλοι καταλαμβάνουν τότε τὰς θέσεις των. Ἡ κ. Μπακαλοπού-λου χασμάται διὰ τελευταίαν φοράν, ὁ πατὴρ ἐπιλαμβάν-νεται τῆς ἐκκενώσεως καὶ τοῦ μερισμοῦ τοῦ περιεχομένου τῆς πιάτας ἐπὶ τῶν πανταχόθεν προτεινομένων πινακίων, ὑπομειδιῶν πάντοτε ὑπὸ τὰ πλατέα χεῖλη του. Εὐρίσκει τέλος καὶ ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος νὰ κάμῃ τὸν σταυρόν του, κ' ἐπιπίπτει ἐπὶ τοῦ πινακίου του, ἀφοῦ οἱ ἄλλοι πένριζ ἔχουν καταβροχθίσῃ σχεδὸν τὸ περιεχόμενον τῶν ἰδικῶν των. Ὁ Ἡρακλῆς, ὁ δικηγόρος — ὁ μερακλῆς μου, κηθῶς τὸν ἀποκαλεῖ ἡ προσφιλὴς μήτηρ — πλαταγεῖ τὰ χεῖλη ὑπαψιθυρίζων λέξεις καὶ φράσεις ἐκ τῶν δικογρα-φίων του, ὁ ἀξιωματικὸς σπρωγίζεται ἐπανεπιλημμένως διὰ τῆς παροψίδος του ἱπποτικωτάτα, ὁ λεπτοφυὴς ἐμποροῦ-πάλληλος μόλις διαστέλλει τὰ χεῖλη του τρώγων, τὸ εὐ-θελὲς ἐρωτότροπον ζεῦγος ψιθυρίζει ἐν τῷ μέσῳ πολλῶν λέξεων καὶ τινὰς κορακιστικὰς, αἱ γεροντοκόρσι συσπᾶσι τὸ πρόσωπον μετὰ τῆς συνήθους δυσθυμίας των, ρίπτουσι συχνά, κατηφῆ βλέμματα ἐπὶ τοῦ ἀπέναντι καθρέπτου, ἐνῶ ἡ παχουλὴ Κατερίνα ἰσταται παρὰ τὴν θύραν, με ὀφθαλμοὺς ἐστραμμένους ὅλον ἐν πρὸς τὸ προσφιλὲς μαγει-ρεῖόν της, πρόθυμος νὰ ὑπηρετῇ τὴν δειπνίζουσαν οἰκογέ-νειαν. Καὶ μέσῳ τοῦ πλαταγισμοῦ τῶν χειλέων, τοῦ θο-ρύβου τῶν μαχαιροπερουνίων καὶ τῶν ποτηρίων, ἀκούεται συχνὰ πυκνὰ ἡ βραχνὴ φωνὴ τοῦ εὐτυχοῦς πατρὸς, ὤψυν-τος τὸν ἄρτον διὰ τῆς μίσε χειρὸς, καὶ τὴν μάχαιραν διὰ τῆς ἐτέρας:

— Ποιὸς θέλει ψωμί νὰ βῆξῃ!...

Κ' ἐπειδὴ ὅλοι εἴτε δὲν θέλουν, εἴτε βρύνονται νὰ ἀπαντήσουν, ὁ πατὴρ ὁ Μπακαλόπουλος, ὤρεται.

— Εἶπα κ' ἐλάλησα... ποιὸς θέλει ψωμί νὰ βῆξῃ!...

Κ' ἡ ἀγαθὴ του σύνητος, ἴνα δώσῃ τέλος εἰς τὴν λίαν συνήθη ἐκείνην σκηνήν, κατορθώνει νὰ ψιθυρίσῃ ἀνὰ μέσῳ τοῦ πεπληρωμένου στόματός της ἓνα ἀσθενές:

— Ἐγώ!

Καὶ στρέφει ἐρωτύλως ὁ σύζυγος τὴν σκουφοφόρον κε-φαλὴν πρὸς τὸ μέρος της, καὶ διαχωρίζει διὰ τῆς μαχαί-ρας τεμάχιον ἄρτου, ρίπτων κατόπιν πρὸς τὴν ὀμήγυριν τῶν τέκνων του βλέμμα, ἀπειτοῦν τοῦλάχιστον ἓνα μετ-δίαιμα διὰ τὸ σκέρτσόν του ἐκεῖνο. Ἀλλ' ἡ ὀμήγυρις τρώγει σιωπηλῇ, κ' ὁ πατὴρ ἀναγκάζεται νὰ τὴν μιμηθῇ.

Ἦδη ὁ ἐμποροῦπάλληλος ἀνηγέρθη τῆς θέσεώς του κ' ἀναμασσῶν ἀκόμη διὰ τῶν χειλέων, ξεκρεμᾷ τὴν κιθάραν του τὴν κορδίζει καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὴν παρακειμέ-νην αἰθουσαν ἀναπάλει τὰς χορδὰς τραυλίζων:

Σὲ ἀγαπῶ, ὡς ἀγαπᾷ τυφλὸς τὸ φῶς ἡλίου,
ἐν βλέμμα σου με καθίστα μωρότερον παιδίον...

— Τὸ βλέπομε δᾷ! κύρ Στεφανῆ, αὐτό, τὸ βλέπομε, τὸν διακόπτει ἐκ τῆς τραπέζιας ἡ φωνὴ τοῦ πατρὸς.

Ἀλλ' ἡ μήτηρ, ἥτις φαίνεται ὅτι τρέφει ἰδιόζουσαν στοργὴν πρὸς τὸν ἄρρενα ἐκεῖνον Βενιαμίν, διακόπτει κ' αὐτὴ τὸν θαλερὸν παρκοίτην της, με διακεκομμένην φωνήν:

—Μὲ κάρκωσες... καὶ λένε! ἄστο τὸ παιδί, νὰ σονάρη!..
Ὁ δικηγόρος, ὁ Μερακλῆς κατορθώνει νὰ ἐκβάλῃ ἕνα
«οὐρ!» κεκορεσμένου ἀνθρώπου, τὸ θαλερὸν ζεῦγος δι-
πλασιάζει τὰς φλυαρίας του· ἀλλ' ὁ Στεφανῆς, φαίνεται
μὴ δίδων προσοχὴν εἰς τὰ ἐν τῇ τραπέζῃ συμβαίνοντα
ἐξακολουθῶν τὰς ἐξηρωμένους ἀπηχῆσεις τῆς κιθάρας
του.

Σὲ ἀγαπῶ ὥς ἀγαπᾷ ἡ μήτηρ ὅταν δίδῃ,
εἰς τὸ μωρὸν τεκνίον τῆς τὸ γάλα ἐν κοιτίδι...

Ἄλλ' αἰφνης διακόπτεται τοῦ ἔργατός του, ἀναρτᾷ τὸ
ὄργανον ἐγκαρσίως τοῦ ὤμου του, καὶ κατέρχεται τὴν
κλίμακx, ἐνῶ ἐκ τῆς τραπέζιας τὸν συνοδεύει μὲ τὴν
προνοητικὴν συμβουλὴν τῆς, ἡ κυρὰ Στράταινα:

—Πρόσεξε νὰ μὴ μοῦ πλευρετίσης, Στεφανῆ μου!..

Τὴν ἀναχώρησιν τοῦ ἐμποροῦ παλλήλου ἀκολουθεῖ ἡ τοῦ
ἀξιωματικοῦ, ἐπὶ μακρὸν ἀκουομένης τῆς σπάθης του κρο-
τούσης ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς ὁδοῦ. Ὁ πατὴρ ἐξκο-

λουθεῖ νὰ τρώγῃ μόνος. Ὁ δικηγόρος Ἡρακλῆς ἀνάπτει
τὸ σιγάρον του, τὸ ἐκμυζεῖ ὅλον βιαίως καὶ ἀπέρχεται καὶ
οὗτος εἰς τὸν ἀνω ὄροφον τῆς οἰκίας, φέρων μεθ' ἐκείνου
τὸ Ἀστικὸν τοῦ δίκαιου. Ἡ παχουλὴ Κατερίνα μεταφέ-
ρει τὰ σκεύη τῆς τραπέζης εἰς τὸ μαγειρεῖον ἀνὰ ἓν, φεύ-
γουσα δρομαία ἐκ τῆς τραπέζιας καὶ ἀργοποροῦσα ν' ἀνα-
φανῇ ἐκ τοῦ μαγειρείου. Αἱ ἀδελφαὶ γεροντοκόραι τινά-
ζουν δι' ἀνοσίσου ἀκκισμοῦ τὰ ψυχία τοῦ ἄρτου ἐκ τῆς
λευκῆς ποδὶδας των, μὲ βλέμματα ἐπὶ τοῦ καθρέπτου πάν-
τοτε, καὶ καλὴνυκτοῦσι τοὺς γονεῖς των, ἀπερχόμεναι εἰς
τὰ δωμάτια των μὲ τὰ φυλλάδια τῆς Νάνας ὑπὸ τὰς πο-
δίδας των. Ὁ πατὴρ τρώγει ἀκόμη, ἡ μήτηρ ροφᾷ τὸ πο-
τήριόν της διὰ τετάρτην ἤδη φορὰν, τὸ εὐθάλές ζεῦγος
θορυβεῖ, γελᾷ, ψιθυρίζει τὴν ἀτημέλητον φλυαρίαν του,
ἀποκομίζον κατὰ ἐκ τῆς τραπέζης, τοποθετοῦν ἀντικείμε-
νόν τι ἀλλοχού...

[Ἐπεται τὸ τέλος].

**Τὰ ἐξῆς βιβλία πωλοῦνται ἐν τῷ Βιβλιοπωλεῖῳ τῶν «Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων»
ἐν ὁδῷ Πρὸς αἰεῖον, ἀριθ. 10 :**

Ἱστορία δύο Μελλονύμφων, μυθιστο- ρία Ἀλεξάνδρου Μαντζῆνη, τό- μοι 3.....	3 30	Μα Δέσμη Ἐπιστολῶν, μυθιστορῖα Ἀλεξ. Δουμά (υἱοῦ).....	—80	Ποιήματα ὑπὸ Ἀχιλλέως Παράσχου τόμοι 3.....	5.—
Κραυγὴ τῆς Παράφροσ, μυθιστορῖα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.....	1.20	Μαρία Ἀντωνιέττα, ἱστορικὸν μελό- δραμα εἰς 4 πράξεις.....	—60	Παίδιον τῆς Νεκρᾶς, μυθιστορῖα, τό- μοι 2.....	4.50
Κοραὶ Ἀδαμαντιῶς Ἐπιστολαί, τό- μοι 4.....	10.—	Νάθαν ὁ Σοφός, μετάφρασις ἐκ τοῦ γερμανικοῦ ὑπὸ Θ. Ἀφεντούλη	4.—	Πύργος τοῦ Παπαῦ Δανιὴλ, ὑπὸ Γ. Κ. Ὑπερίδου.....	4.—
Κατηραμένον Κατηλείον μυθιστορῖα Λουδοβίκου Νοστρ.....	4.50	Ναζῖα Μαριάνθη ἡ ἡ Γυναικὴ Στα- θερότης, μυθιστορῖα.....	4.—	Παλαίαι! Ἀμαρτίαι, λυρική συλλογὴ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου.....	4.—
Κατοκόμεναι τῆς Ἰούλης μυθιστορῖα Αἰμυλίου Σεβαλιέ.....	2.—	Νικόλας Σιγαλός, μυθιστορῖα Γρηγο- ρίου Δ. Ξενοπούλου.....	4.—	Πῶς ἀποκτάται ὁ πλοῦτος, κατὰ τὴν μέθοδον τοῦ Βεν ἀμίν Φραγκλίνου	—50
Κόντε Σπουργίτης μελοδραμάτων εἰς μέρη δύο ὑπὸ Γ. Τσικαλίνου.....	—80	Οἱ Τρεῖς Σωματοφύλακες, μυθιστορῖα Ἀλεξ. Δουμά.....	3.50	Πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ.—Πελοποννησιακαὶ ἐντυπώσεις καὶ Ἀνμνήσεις, ὑπὸ Σπυρίδωνος Παγανέλλη.....	3.—
Καλύδνη τοῦ Θωμά ἡ ὁ Βίος τῶν Μαύρων ἐν Ἀμερικῇ.....	2.—	Οἱ Ἰππότες τοῦ Στερεώματος, μυ- θιστορῖα Π. Φεβλά, μετάφρασις Α. Ρ. Ραγκαζῆ.....	4.60	Ραγήπ, διήγημα ὑπὸ Σπ. Παγανέλλη	—80
Λαυρεντία, μυθιστορῖα Δ. Εννερὺ με- τὰ πλείστων εἰκόνων.....	4 50	Ὁ Ἱστορὶς τῶν Τρελλῶν, μυθιστορῖα Ξαβιέ δὲ Μοντεπέν, τόμοι 6.....	5.30	Σέρπας Ποιητικῶν Ἔργων ὑπὸ Γεωρ- γίου Μαρτινέλλη.....	4.—
Λέων Λεώνης, μυθιστορῖα Γεωργίας Σάνδης, μετάφρασις Ι. Ἰσιδ. Σκυ- λίση.....	4.50	Οἱ Ἀθλοὶ ὑπὸ Βίκτωρος Οὐγκώ, με- τάφρασις Ι. Ἰσιδ. Σκυλίση.....	5.—	Σύζυγος τοῦ Κλαυδίου, δράμα εἰς πρά- ξεις 3 ὑπὸ Ἀλ. ξ. Δουμά, υἱοῦ.....	—80
Μετὰ εἴκοσι ἔτη (συνέχεια Τριῶν Σωματοφυλάκων) μυθιστορῖα Ἀ- λεξ. Δουμά.....	4.—	Οὐρανία, ἀγροτικὸν εἰδυλίων, εἰς 4 πράξεις ὑπὸ Λεοπόλδου Μαρζάνκο	—80	Συλλογὴ Κρητικῶν Ἐπιστολῶν.....	—50
Μυστηριώδης Γυγ, μυθιστορῖα Ἰου- λίτ Μαυρί.....	3.—	Ὁ Καννίφαλος παρ' Ἐδράτης Δράμα εἰς πράξεις 4 ὑπὸ Ἀθαν. Βάρβα.....	—80	Σέργιος Πανίνης, μυθιστορῖα Γεωργ. Ὀνέ, θραυθεύσεια ὑπὸ τῆς Γαλ- λικῆς Ἀκαδημίας.....	2.—
Μαύρος Πειρατὴς μυθιστορῖα Λουδο- βίκου Νοστρ τόμοι 3.....	3.—	Ὁθελλος, ἥτοι ὁ Μαύρος τῆς Ἑνε- τίας τραγωδία Σαζιπέρου εἰς 5 πράξεις.....	4.—	Τὰ Μυστήρια τῶν Χαραμίων, μετά- φρασις Κλεάνθους Τριανταφύλλου	4.60
Μαρκησὰ Γαβριέλλα μυθιστορῖα Ἰου- λίτ Μαυρί.....	2.20	Ὁ Θεὸς ἐν τῇ Φύσει, ὑπὸ Καμίλλου Φλαμπαριῶν κατὰ μετάφρασιν Αἰκτερνῆς Ζάρκου.....	4.—	Τελεινὰ Ἡμέρα Καταδίκου, ὑπὸ Βίκτωρος Οὐγκώ.....	—80
Μουσᾶς ὁ Μαύρος, ἀστεῖον διήγημα εἰς στίχους διὰ μικρὰ παιδὰ μὲ 12 ὁλοτελίδους ποικιλοχρωματι- στὰς εἰκόνας καὶ δεδεμένον.....	2.—	Οἱ Γενίτσαροι, μυθιστορῖα Ἀλφόν- σου Ρουέρου (τόμοι 2).....	3.—	Τὸ Τριακοσιδράχμον Ἐπ. ὅλον, διή- γημα Γρ. Δ. Ξενοπούλου.....	—50
Μικρὰ Μήτηρ, μυθιστορῖα Αἰμυλίου Ρισβούργ.....	3.50	Περὶ πλανώμενος Ἰουδαῖος, μυθιστορῖα Εὐγενίου Σὺν, μετάφρασις Ν. Δραγούμη (τόμοι 10).....	5.20	Τὰ Τέκνα τοῦ Πλοῦτου Γράντ, ἡ ἡ Νόστις Ἀμερικῆς, Αὐστραλίας, καὶ ὁ Εὐρωπαϊκὸς Ὀκεανὸς, μυθιστορῖα Ἰουλίτ Βέρν.....	3.80
Μεγάλη Ἰξ μυθιστορῖα Ἀλεξίου Μπουδιέ.....	3.—	Πλοῦτος Κελόβουλος, μυθιστορῖα Πιόλου Σωνιέ, τόμοι 2.....	2.50	Τὰ Κρητικὰ Ὁδοὶ Ἀλκαταῖ, ὑπὸ Θ. Ἀφεντούλη.....	—80
Μυστηριώδης Γάμος, μυθιστορῖα Ἀλ- φόνσου Δωδέ.....	4.—	Πλωτὴ Πόλις, μυθιστορῖα Ἰουλίτ Βέρν.....	—80	Τελεινὰ Ἡμέραι τῆς Προμηθεῖας, μυθιστορῖα Ε. Βοῦλθερ, μετάφρα- σις Γεωργ. Ζαλόζωστα.....	3.30
Μαλδὶνα, μυθιστορῖα Δ. Κοττέν.....	4.50	Παπὰ-Κωνσταντίνος, μυθιστορῖα Λου- δοβίκου Ἀλεξίου.....	4.20	Τυχαῖον συμβάν, διήγημα ὑπὸ Λεων. Π. Κανελλοπούλου.....	—60
Μαθιλάδη, μυθιστορῖα Εὐγενίου Σὺν	6.—	Πίσσαλος τοῦ Θανάτου, μυθιστορῖα ἐκ τοῦ γαλλικοῦ.....	4.—	Τελεινὰ τῶν Μοχλικῶν μετὰ εἰ- κόνων.....	2.50
Μίμμη μυθιστορῖα Αἰμυλίου Ρισβούργ	4 30	Παιδικὰ Διηγήματα, ὑπὸ Ἀριστ. Κουρτίδου.....	4.—	Τραγωδίαι Ἰω. Ζαμπιέλου, τόμοι 2.....	10.—
Μιχαὴλ Στρογκώφ, μυθιστορῖα Ἰου- λίτ Βέρν.....	4.70	Πόλεμος τῶν Γυναικῶν, μυθιστορῖα Ἀλεξ. Δουμά.....	4.50	Τραγωδίαι τῶν Παρισίων, μυθιστορῖα Ξαβιέ δὲ Μοντεπέν τόμοι 9.....	8.—
Μικροδία, μυθιστορῖα Ε. Β. Σεντέν	4.—	Πάπισσα Ἰωάννα ὑπὸ Ε.μ. Ροῦδου.....	4 60	Τυχοδιώκται τῶν Παρισίων, μυθιστο- ρία Π. Ζακλόν.....	2.—
Μητρὶς, μυθιστορῖα Γρ. Δ. Ξενο- πούλου.....	4.—	Πάπισσα Ἰωάννα ὑπὸ Ε.μ. Ροῦδου.....	4 60	Τὰ Ὑπερῶν τῶν Παρισίων μυθιστο- ρία Π. Ζακλόν.....	2.50
Μαχικὰ Παίγνια, μετὰ πολλῶν εἰκόν- ων.....	3.—	Πάπισσα Ἰωάννα ὑπὸ Ε.μ. Ροῦδου.....	4 60	Τὰ Χάλια μας, κωμωδία.....	—50
Μπουμπουλίνα, ἡ ἡ Ἀλυσίς τῆς Τριπολιτσᾶς.—Ἀρχιδὸν ἡ αἰ ἐν Κρήτῃ Σφαγὰ, δράματα ὑπὸ Γε- ωργ. Ἀνδρικοπούλου.....	4.50	Πεπὶτα Χιμένες, μυθιστορῖα Ἰσπα- νικῆ ὑπὸ Ἰωάννου Βαλέρα, μετά- φρασις Α. Φραβασίλη.....	2.—	Τὸ Φρόνο ἡ μία Νύκτα Ἀποκρη- τικῆς κωμωδία ἐμμετρος ὑπὸ Ἀ. Νικολάου.....	4.—
Μάρκος Μπότσαρης, τραγωδία εἰς 3 πράξεις, ὑπὸ Θεοδ. Ἀλκαίου.....	—50	Παρισίων Ἀπόκρυφα, μυθιστορῖα Εὐ- γενίου Σὺν, μετάφρασις Ι. Ἰσιδ. Σκυλίση, τόμοι 10.....	6.25	Τὸ βιβλίον τῆς Σφίγγος, κρυπτογρα- φία, παίγνια, προβλήματα, ἀνίγ- ματα, γρίφοι, ἀριθ. προβλήματα κλ.	2.—

ΣΗΜ. Σὺν τῇ ἀποστολῇ τοῦ ἀντιτίμου ὁρεῖλουσι ν' ἀποστέλλωσιν, οἱ μὲν ἐκ τῶν ἐπαρχικῶν 20 %, οἱ δὲ ἐκ τοῦ ἑξωτερικοῦ 30 % ἐπὶ πλέον ἐπὶ
τῆς ἀξίας τῶν βιβλίων διὰ ταχυδρομικὰ τέλη. Εἰς τοὺς ἀγοράζοντας βιβλία ἀνω τῶν 20 δρ. γίνεται ἔκπτωσης 10 %. Τὰ βιβλιοπωλεῖον τῶν «Ἐκλεκτῶν
Μυθιστορημάτων» ἀποστέλλει ἀπαιτῶς οἰονδήποτε βιβλίον ἥθελε ζητήσῃ τις, ἀνεὺ οὐδεμιᾶς προμηθείας, ἐγγράφει δὲ καὶ συνδρομητὴς εἰς οἰονδή-
ποτε ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις περιοδικὸν ἢ ἐφημερίδα — οὐδεμίαν παρρηγελίαν ἐκτελεῖται ἀν δὲν συνοδεύεται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου.